

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 35/2026-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Prachová & Pobijak, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 15Em/2/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 15Em/2/2023 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré **j e** mu Okresný súd Dunajská Streda **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Dunajská Streda **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. októbra 2025, vedenou ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2806/2025 sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15Em/2/2023. Ústavnou sťažnosťou sa zároveň domáha priznania primeraného finančného zadostučinenia v sume 5 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a obsahu súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ podal 22. novembra 2023 na okresnom súde návrh na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých, a to rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 9P/74/2019-749 z 22. júna 2021 (ďalej len „exekučný titul“), ktorým Okresný súd Komárno v otázke starostlivosti o maloletú dcéru sťažovateľa ([REDACTED]) zveril maloletú do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a upravil styk oboch rodičov s maloletou v čase letných prázdnin. Sťažovateľ návrh na výkon rozhodnutia odôvodnil tým, že styk sťažovateľa s maloletou sa nerealizuje v rozsahu stanovenom exekučným titulom z dôvodov, že tomu bráni matka maloletej.

3. Okresný súd Dunajská Streda uznesením zo 17. januára 2024 v napádanom konaní nariadil výchovné opatrenie, ktorým uložil maloletej dcére sťažovateľa, sťažovateľovi a matke maloletej povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, odbore sociálnych vecí a rodiny, referáte poradensko-psychologických služieb (ďalej len „RPPS“) na dobu šiestich mesiacov.

4. Následne okresný súd nariadil pojednávanie, ktoré sa konalo 20. júna 2024, a uznesením z 9. septembra 2024 predĺžil výchovné opatrenie nariadené uznesením zo 17. januára 2024 na ďalších 6 mesiacov.

5. Uznesením č. k. 15Em/2/2023-214 z 27. novembra 2025 okresný súd odložil výkon exekučného titulu.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 35/2026-14 z 29. januára 2026 ju podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje, že napadnuté konanie trvá už takmer 2 roky (návrh na výkon exekučného titulu bol podaný v novembri 2023) a do podania ústavnej sťažnosti nie je právoplatne skončené.

8. Sťažovateľ poukazuje na to, že okresný súd je v predmetnej veci nečinný, keďže od roku 2023 uskutočnil iba jedno pojednávanie, čo je vzhľadom na predmet a naliehavosť konania neprimerané. Podľa sťažovateľa okresný súd vo veci nekonal efektívne, a to napriek tomu, že súd má vo veciach týkajúcich sa maloletých konať s mimoriadnou starostlivosťou.

9. K právnej a faktickej zložitosti prejednávanej veci sťažovateľ uviedol, že predmetné súdne konanie nie je právne ani skutkovo zložitá, meritum veci tvorí súčasť bežnej agendy súdov, o ktorej sa rozhoduje v podstatne kratších lehotách. Cieľom sťažovateľa je znova obnoviť styk s maloletou, a tak aj ich veľmi narušené vzťahy, keďže je s maloletou v kontakte len v minimálnej miere. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ďalej uvádza, že počas roka 2025 maloletú dvakrát navštívil pred

vyučovaním v škole, pretože ju chcel aspoň vidieť, keďže inak mu styk s maloletou umožnený nie je.

10. Hlavný dôvod priet'ahov v konaní s'ťažovateľ vidí v nedostatku efektívneho a aktívneho procesného postupu zo strany okresného súdu prejavujúcom sa najmä v jeho nečinnosti. Táto skutočnosť má byť podľa jeho argumentácie evidentná najmä preto, lebo v priebehu takmer dvoch rokov sa uskutočnilo len jedno pojednávanie, ktoré bolo navyše odročené na neurčito, a súd ostal bez ďalšej procesnej aktivity. S'ťažovateľ je presvedčený, že takéto konanie okresného súdu má zásadný negatívny dopad na jeho základné práva, ako aj na práva maloletej a v dôsledku priet'ahov sa len prehĺbuje odlúčenie s'ťažovateľa od maloletej, čo má negatívny dopad na ich vzájomné väzby, ako aj na jej psychický a emocionálny vývoj.

11. S'ťažovateľ zastáva názor, že zo strany okresného súdu došlo k porušeniu jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote bez zbytočných priet'ahov garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a jeho výšku s'ťažovateľ odôvodňuje tým, že jeho cieľom je dovŕšenie ochrany porušovaného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Nemajetková ujma je náhradou za porušenie práv účastníka, ktoré súd spôsobil v nemajetkovej sfére fyzickej osoby.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

13. Na výzvu ústavného súdu sa k ústavnej s'ťažnosti vyjadril okresný súd v zastúpení jeho predsedníčkou prípisom sp. zn. Spr/18/2026 z 24. februára 2026. Predsedníčka okresného súdu uviedla, že konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 15Em/2/2023 sa začalo podaním návrhu s'ťažovateľa z 22. novembra 2023. Návrh bol doručený okresnému súdu 24. novembra 2023 a bol zapísaný pod sp. zn. 5Em/4/2023. V tom čase bol miestne príslušným Okresný súd Komárno, ktorému bola vec postúpená, a to listom z 30. novembra 2023. Okresnému súdu Komárno bol spis doručený 6. decembra 2023. Okresný súd Komárno uznesením z 20. decembra 2023 preniesol príslušnosť na Okresný súd Dunajská Streda, ktorému bol spis doručený 29. decembra 2023 a zapísaný pod sp. zn. 15Em/2/2023.

14. Okresný súd ďalej uviedol, že uznesením zo 17. januára 2024 bolo vo veci nariadené výchovné opatrenie – podrobiť sa poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda na dobu 6 mesiacov. Prvé pojednávanie sa uskutočnilo 20. júna 2024 a bolo odročené na neurčito s tým, že bude zvážené nariadenie znaleckého dokazovania v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 5P/5/2024 (konanie týkajúce sa maloletej dcéry s'ťažovateľa o návrhu na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, pozn.).

15. Predsedníčka okresného súdu konštatovala, že od prvého pojednávania (20. júna 2024) nebolo ku dňu podania jej vyjadrenia ďalšie pojednávanie vo veci. Vyjadrila nesúhlas s argumentáciou s'ťažovateľa v tom smere, že okresný súd je v predmetnej veci viac ako rok nečinný. Poukázala na to, že vzhľadom na nariadené výchovné opatrenie bol spis uložený na lehotu do 11. júla 2024. Uviedla, že 22. júla 2024 bola okresnému súdu doručená záverečná správa RPPS s tým, že rodičia budú pokračovať v poradenstve na dobrovoľnej báze. Spis napadnutého konania bol opätovne daný

na lehotu do 31. marca 2025 vzhľadom na právoplatné uznesenie o predĺžení výchovného opatrenia z 9. septembra 2024.

16. Okresný súd ďalej konštatoval, že z obsahu správy RPPS týkajúcej sa realizácie výchovného opatrenia vyplynulo, že poradenstvo už nebolo úspešné a ku koncu maloletá odmietala komunikáciu, pričom RPPS v záveroch správy navrhoval znalecké dokazovanie. Uznesením z 27. novembra 2025 okresný súd odložil výkon exekučného titulu a úpravou zo 7. januára 2026 bol spis predložený Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu o odklade výkonu rozhodnutia.

17. Okresný súd vyjadril nesúhlas aj s tvrdením sťažovateľa, že je vo veci nečinný, podotkol, že vo veci bolo dvakrát nariadené výchovné opatrenie – odborné poradenstvo pre rodičov maloletej aj maloleτού, keď z obsahu spisu vyplýva, že medzi rodičmi je problematická vzájomná komunikácia a že sa javí, že maloletá aktuálne prežíva odmietanie styku s otcom.

18. K právnej a faktickej zložitosti veci okresný súd uviedol, že nemožno súhlasiť s tvrdením sťažovateľa, že v danej veci nejde o mimoriadne faktickú zložitú vec. Konštatoval, že z obsahu jednotlivých podaní oboch rodičov, ako aj správ od kolízneho opatrovníka o výchovnom poradenstve vyplýva, že ide o vec skutkovo mimoriadne zložitú, a to nielen z pohľadu rodičov maloletej, a teda aj sťažovateľa, ale najmä z pohľadu samotnej maloletej, ktorá mala v tomto roku 14 rokov a má právo na vyjadrenie svojho postoja a názoru. Tým odôvodnil zvolené výchovné opatrenie, ktoré bolo predĺžené. Uviedol tiež, že z obsahu spisu a jednotlivých úkonov vyplýva, že konal priebežne a plynulo so zreteľom na najlepší záujem a prežívanie maloletej.

19. V závere okresný súd konštatoval, že v prípade ak by bola ústavná sťažnosť sťažovateľa vyhodnotená ako opodstatnená aj v časti priznania určitého finančného zadosťučinenia, navrhuje, aby sa vychádzalo z ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu pri podobných (skutkovo mimoriadne zložitých) veciach s tým, aby ústavný súd zohľadnil, že vo veci bolo dvakrát nariadené výchovné opatrenie v trvaní po 6 mesiacov, že vo veci je podané odvolanie, o ktorom treba rozhodnúť, pričom bolo potrebné vykonať úkony súvisiace s odvolaním. Zároveň aby pri rozhodovaní o prípadnej výške finančného zadosťučinenia prihliadol na nadmernú zaťaženosť tunajšieho súdu a z toho plynúce dlhšie časové obdobia na konanie a rozhodovanie, a to s poukazom na rozhodnutie sp. zn. IV. ÚS 471/2012.

20. Ústavný súd nevyhodnotil ako nevyhnutné vyžiadať si vyjadrenie sťažovateľa ku skutočnostiam uvádzaným vo vyjadrení okresného súdu, keďže obsahovalo najmä popis jednotlivých úkonov súdu známých sťažovateľovi zo súdneho spisu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

21. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podania okresného súdu a obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľa, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce z predmetného spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

22. V kontexte predmetu ústavného prieskumu, ktorým je posúdenie existencie zbytočných prietahov v postupe všeobecného súdu, ústavný súd akcentuje, že povinnosť súdu a sudcu konať

bez priet'ahov je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a čl. 12 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (resp. účastníkov konania) a iných osôb.

23. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa troch základných kritérií: právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

24. Vzhľadom na špecifickosť dotknutého konania je potrebné uviesť, že postup súdu v konaní o výkon rozhodnutia o starostlivosti maloletých detí bude v zásade vždy odlišný, pretože je závislý od konkrétnych okolností prípadu (m. m. IV. ÚS 452/2013). Nevyhnutné je pritom dôsledne prihliadnuť v každej fáze konania o výkon rozhodnutia na záujem maloletého dieťaťa. Súd teda nemôže len mechanicky vychádzať z úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vo vykonateľnom rozhodnutí, je povinný neustále vyhodnocovať, či nútený výkon rozhodnutia je v záujme maloletého (m. m. II. ÚS 375/2015). Taktiež je potrebné uviesť, že realizácia rozhodnutia o výchove maloletých detí bude od určitého veku dieťaťa takmer vždy závislá nielen od vôle rodičov, ale aj maloletého dieťaťa. V týchto prípadoch tak súd len vytvára, prípadne zabezpečuje vhodné predpoklady na realizáciu rozhodnutia, nemá však vo svojej moci dosiahnuť to, aby jeho pôsobenie vždy viedlo k výkonu rozhodnutia (m. m. IV. ÚS 452/2013).

25. Pri hodnotení, či súd v konaní o výkon rozhodnutia vo veci starostlivosti maloletých detí konal bez zbytočných priet'ahov a či konal sústredene, je potrebné zohľadniť uvedené špecifiká. Nemožno preto automaticky vychádzať z dĺžky konania, početnosti procesných úkonov súdu alebo z efektivity, akú jeho činnosť dosiahla (m. m. IV. ÚS 452/2013, II. ÚS 183/2019).

26. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloletých tvorí štandardnú a pomerne početnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov a napriek špecifickej povahe takéhoto konania vyžadujúcej citlivý prístup orgánov verejnej moci ho v zásade nemožno považovať za zložitú vec (II. ÚS 549/2023).

27. Vzhľadom na nevyhnutnosť zohľadňovania najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa aj v konaní o výkon rozhodnutia o starostlivosti o maloletých sa s prihliadnutím na konkrétne okolnosti vec sťažovateľa javí ako skutkovo zložitejšia, a to aj s prihliadnutím na existenciu narušených vzájomných vzťahov medzi rodičmi maloletej, odmietavý postoj maloletej stretávať sa so sťažovateľom, ako aj v dôsledku odlišnosti individuálnej interpretácie a subjektívneho prežívania danej situácie zo strany účastníkov konania (záverečná správa o procese psychologického poradenstva zo 16. júla 2024). Ústavný súd berie na zreteľ, že v dôsledku princípu materiálnej pravdy, ktorý sa uplatňuje v civilných mimosporových konaniach, sa kladú zvýšené nároky na vo veci konajúci súd vzhľadom na jeho povinnosti spojené so zisťovaním skutočného stavu veci, nielen stavu účastníkmi tvrdeného. Okrem napadnutého konania prebieha na okresnom súde ďalšie

súdne konanie (o zmene exekučného titulu), ktorého predmetom sú súvisiace nároky účastníkov napadnutého konania. Skutkovú zložitost' veci ústavný súd primerane zohľadnil pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia (porov. IV. ÚS 135/2013, II. ÚS 4/2021).

28. Súčasťou prvého kritéria je aj povaha prerokúvanej veci. Výkon súdneho rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloletú, ktorý je predmetom napadnutého konania, si nevyhnutne zo strany vo veci konajúceho súdu vyžaduje mimoriadnu starostlivosť pri rozhodovaní (rozsudok ESLP vo veci H. proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 9580/81, rozsudok z 8. 7. 1987, § 85). V rámci tejto požiadavky sa potom podstatne mení aj pohľad na posúdenie priet'ahov v predmetnej veci vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručenému čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorého účelom je, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli čomu prebieha súdne konanie (m. m. II. ÚS 66/02, II. ÚS 80/2010).

29. Mimoriadny význam v konaní o výkon rozhodnutia o výchove maloletých má plynutie času, čo kladie osobitnú požiadavku na rýchlosť a plynulosť konania súdu (porov. rozsudky ESLP vo veciach Nuutinen proti Fínsku z 27. 6. 2000, bod 110, Hokkanen proti Fínsku z 23. 9. 1994, bod 72, Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004, bod 106, Kříž proti Českej republike z 9. 1. 2007, bod 74, Hub proti Nemecku z 9. 4. 2009, bod 48). Povaha tohto konania preto podmienovala prísnejšie hodnotenie jeho priebehu ústavným súdom. Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj v tomto prípade osobitne pri svojom rozhodovaní zohľadnil predmet a účel tohto konania, ako aj povahu a rozsah ujmy, ktorá na vzájomných vzťahoch medzi rodičmi a deťmi vzniká v dôsledku zbytočných priet'ahov v konaní o výkone súdneho rozhodnutia o úprave právnych pomerov rodičov k maloletým deťom.

30. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom. Pri hodnotení tohto kritéria ústavný súd zohľadnil už uvedenú skutočnosť, ktorá má rozhodujúci vplyv na výkon rozhodnutia, a to že vzájomné vzťahy v rodine sú vážne narušené a maloletá striedavú osobnú starostlivosť odmieta. Sťažovateľ v napádanom konaní adresoval súdu niekoľko vyjadrení, reagoval na výzvy okresného súdu, podrobil sa nariadenému výchovnému opatreniu a kontaktoval matku maloletej, ako aj samotnú maloletú na účely realizovania styku v rozsahu exekučného titulu eventuálne v zúženom rozsahu, ktorý bol predmetom vzájomnej (skúšobnej) dohody rodičov uzatvorenej medzi rodičmi maloletej v súvisiacej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 5P/5/2024. V rámci hodnotenia prípadných zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní z hľadiska druhého kritéria ústavný súd neidentifikoval v správaní sťažovateľa konanie, ktoré by malo mať podiel na vzniku zbytočných priet'ahov. Aj okresný súd vo vyjadrení uviedol, že nemôže konštatovať, že by sťažovateľ svojím konaním sťažil postup súdu.

31. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). V danom prípade sa sťažovateľ domáhal realizácie svojho práva na striedavú osobnú starostlivosť. Ustanovenia Civilného mimosporového poriadku upravujú jednotlivé právne nástroje, ktoré majú viesť k dobrovoľnému plneniu rozhodnutia, prípadne

k podrobeniu sa rozhodnutiu, napr. výzva na dobrovoľné plnenie, upozornenie a nariadenie pojednávania (§ 379 ods. 1 a nasl. CMP), ukladanie pokuty (§ 382 ods. 1 CMP), výzva na zastavenie príslušných dávok (§ 383 ods. 1 CMP), pričom tiež upravuje odňatie dieťaťa (§ 386 ods. 1 a nasl. CMP) ako priamy spôsob výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí. Postup súdu v konaní o výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí je závislý od konkrétnych okolností prípadu a výber týchto prostriedkov je na zvážení konajúceho súdu. Na to, aby konajúci súd zvolil čo najvhodnejší postup v súlade s ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku upravujúcimi výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je viac ako žiaduce jeho aktívne zisťovanie konkrétnych skutkových okolností prejednávanej veci a akcieschopnosť reagovať na ich vývoj a zmeny.

32. Z prehľadu procesných úkonov vyplýva, že sťažovateľ podal 22. novembra 2023 návrh na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých. Okresný súd 30. novembra 2023 z dôvodu nepríslušnosti postúpil spis Okresnému súdu Komárno, ktorý uznesením z 20. decembra 2023 preniesol svoju miestnu príslušnosť na okresný súd, zároveň v ten istý deň ustanovil kolízneho opatrovníka. Konanie na okresnom súde bolo po prenesení právomoci (späť na okresný súd) zapísané v súdnom registri 29. decembra 2023.

33. Dňa 17. januára 2024 nariadil vo veci výchovné opatrenie v dĺžke trvania 6 mesiacov. Následne okresný súd 28. mája 2024 (po 5 mesiacoch od začatia konania) nariadil vo veci pojednávanie, ktoré sa konalo 20. júna 2024 (po 7 mesiacoch od začatia konania). Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že súd zvažoval nariadenie znaleckého dokazovania v súvisiacom konaní sp. zn. 5P/5/2024 vzhľadom na zistenie zmeny postoja maloletej k sťažovateľovi.

34. Okresnému súdu bola 22. júla 2024 doručená záverečná správa o procese psychologického poradenstva RPPS. Podľa uvedenej záverečnej správy problematika a jej individuálna interpretácia a subjektívne prežívanie účastníkov konania sú do značnej miery odlišné a psychologické poradenstvo nie je postačujúce, resp. nemusí byť efektívne. Aj keď v závere správy je konštatované, že psychologička má naplánované ďalšie termíny stretnutí, zároveň uviedla odporúčanie zvážiť prizvanie experta, aby podrobne zistil postoje, emócie, predstavy a prežívanie účastníkov. Ústavný súd považuje za nesústreďený postup okresného súdu smerujúci k predĺženiu výchovného opatrenia uznesením okresného súdu z 9. septembra 2024 (po takmer 2 mesiacoch od doručenia záverečnej správy RPPS) na ďalších 6 mesiacov, keď v predmetnej záverečnej správe RPPS bola naznačená jeho možná neefektívnosť, ako aj odporúčanie ďalšieho postupu iného charakteru ako predĺženia výchovného opatrenia. Počas obdobia nariadeného výchovného opatrenia okresný súd nerealizoval vo veci žiadne úkony ani zisťovania, ktoré by vyplývali zo spisu, pričom tak mohol urobiť aj s ohľadom na závery vyplývajúce zo záverečnej správy RPPS. Nariadením výchovného opatrenia nedochádza k prerušeniu konania, neznamená to teda, že súd nemusí (nemôže) vykonávať iné úkony, ktoré by smerovali k príprave podkladov na rozhodnutie vo veci samej, osobitne v prípade, ak zo strany súdu dochádza k predĺženiu výchovného opatrenia, ktoré sa dosiaľ javilo ako neefektívne a môže sa míňať účinkom. Samotný okresný súd konštatoval, že sťažovateľ podal vo veci niekoľko vyjadrení (z 29. februára 2024, 19. marca 2024, 19. apríla 2024, 5. júna 2024, zo 4. novembra 2024), zo spisu však nie je zrejmé, ako s nimi v čase ich podania okresný súd naložil a do akej miery sa nimi zaoberal v čase trvania výchovného opatrenia.

35. Okresný súd 6. marca 2025 vyzval RPPS na zaslanie správy týkajúcej sa realizácie predĺženého výchovného opatrenia uloženého rodičom a maloletej. V stanovisku z 11. marca 2025 (doručené

okresnému súdu 18. marca 2025) bolo uvedené, že RPPS nepovažuje nariadené výchovné opatrenie za eventuálne efektívne. Podľa záveru RPPS riešením by mohlo byť nariadenie znaleckého dokazovania alebo psychoterapia, pričom konštatoval, že toto odporúčanie dal okresnému súdu už v záverečnej správe o procese psychologického poradenstva (po prvom výchovnom opatrení). RPPS tiež uviedol, že samotné výchovné opatrenie malo značný negatívny vplyv na emocionálne prežívanie maloletého dieťaťa, maloletá bola podráždená, bola v emocionálnom napätí počas psychologických sedení a napokon odmietala aj akýkoľvek kontakt s otcom. Po podaní správy zo strany RPPS okresný súd nekonal tri mesiace, keď 13. júna 2025 vyzval sťažovateľa a právnu zástupkyňu matky, aby sa v lehote 10 dní vyjadrili, či trvajú na podanom návrhu na výkon rozhodnutia (obom adresoval rovnakú výzvu napriek tomu, že navrhovateľom je len sťažovateľ). Sťažovateľ na výzvu súdu reagoval podaním z 3. júla 2025 (doručené súdu 9. júla 2025), pričom zotrval na podanom návrhu na výkon rozhodnutia. Toto vyjadrenie sťažovateľa okresný súd adresoval matke spolu s ďalšou výzvou z 9. septembra 2025 (takmer 3 mesiace po výzve z 13. júna 2025, na ktorú zo strany matky nedostal odpoveď), pričom v nej avizoval, že môže dôjsť k realizácii výkonu rozhodnutia. Na predmetnú výzvu matka maloletej nereagovala, na čo okresný súd matku urgoval ďalšou výzvou zo 16. októbra 2025. Postup okresného súdu sa v kontexte popísaných procesných úkonov, časových prestojov a nerealizovania žiadnych ďalších relevantných úkonov (okrem výchovného opatrenia, ktoré sa ukázalo ako neefektívne), ktoré by prispeli k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, javí ako nesústreďený a neefektívny. Za situácie, že povinný rodič nereaguje na výzvy okresného súdu, keď oprávnený rodič je ten, koho práva nie sú realizované v zmysle exekučného titulu a opakovane uvádza, že povinný rodič bráni vo výkone rozhodnutia, eventuálne nenapomáha jeho realizácii, sa postup súdu zasielaním opakovaných výziev bez ďalších krokov javí ako nedostatočný.

36. Za nesústreďený ústavný súd považuje aj postup okresného súdu smerujúci k odročeniu pojednávania konaného 20. júna 2024 na neurčito, pričom ako dôvod uviedol zvaženie znaleckého dokazovania v súvisiacej veci sp. zn. 5P/5/2024. V súdnom spise napádaného konania však absentuje informácia, ako ďalej s týmto dôvodom odročenia naložil. Ani po viac ako 16 mesiacoch nedošlo k nariadeniu nového pojednávania, čo konštatoval vo vyjadrení aj samotný okresný súd.

37. V neposlednom rade je potrebné uviesť, že do podania ústavnej sťažnosti 21. októbra 2025 nedošlo k rozhodnutiu podľa § 377 ods. 1 CMP napriek tomu, že lehota na takéto rozhodnutie (a to či už ide o nariadenie výkonu rozhodnutia, alebo o zamietnutie návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia) je 6 mesiacov od začatia konania. Súd realizoval niekoľko výziev adresovaných matke maloletej, kde upozorňoval na možnú realizáciu výkonu rozhodnutia, pričom uvedené prichádza do úvahy až po prijatí rozhodnutia o nariadení výkonu rozhodnutia podľa § 377 ods. 1 CMP, ku ktorému, ako ústavný súd uviedol, do podania ústavnej sťažnosti nedošlo. Nad rámec uvedeného sa nedá nespomenúť, že od správy RPPS z 11. marca 2025 [o záveroch v poradí druhého (predĺženého) výchovného opatrenia] do podania ústavnej sťažnosti 21. októbra 2025 ubehlo viac ako 7 mesiacov, pričom ani v tomto časovom období, ktoré samo presiahlo zákonom stanovenú lehotu 6 mesiacov na rozhodnutie, okresný súd nekonal tak, aby odstránil právnu neistotu, ktorá sa s neskončeným vykonávacím konaním spája.

38. Ústavný súd zoberal na zreteľ vyjadrenie okresného súdu, že maloletá v roku 2026 dosiahla vek 14 rokov a má právo na vyjadrenie svojho postoja a názoru, pričom je jednoznačne potrebné s týmto tvrdením súhlasiť, avšak lehota 6 mesiacov stanovená zákonodarcom v § 377 ods. 1 CMP

na rozhodnutie o návrhu na výkon rozhodnutia má svoje opodstatnenie práve s ohľadom na plynutie času, s ktorým sa spája riziko odcudzenia rodiča a dieťaťa, zmien v postojoch maloletého dieťaťa, obzvlášť v čase, keď prichádza do adolescentného veku. Je nutné pripomenúť, že v čase podania návrhu na výkon rozhodnutia mala maloletá 11 rokov, nachádzala sa na prahu dôležitého formačného obdobia. Nastolenie právnej istoty v otázkach starostlivosti o maloleté dieťa, ktorú možno dosiahnuť jedine právoplatným ukončením súdneho konania, je preto aj v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

39. Zohľadňujúc skutočnosti nesústreďeného a neefektívneho postupu súdu prvej inštancie, ako aj obdobia jeho nečinnosti vo vykonávanom konaní, ktorého predmetom je exekučný titul vydaný vo veci starostlivosti o maloleté dieťa, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.

V.

Príkaz vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

40. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti nedomáhal uloženia príkazu okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov. V tejto súvislosti, ako aj v kontexte § 45 zákona o ústavnom súde sa napriek vyhoveniu ústavnej sťažnosti v časti označených práv postupom okresného súdu uvedenou otázkou nezaoberal.

41. Ústavný súd napokon rozhodol vo veci navrhovaného priznania primeraného finančného zadosťučinenia. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

42. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, prihliadajúc na jej faktickú zložitosť a berúc do úvahy nesústreďenú a neefektívnu činnosť súdu prvej inštancie, ako aj obdobie nečinnosti, povahu a rozsah práv sťažovateľa, ktoré boli porušené, predmet konania, ako aj jeho význam pre sťažovateľa so zdôraznením osobitosti veci starostlivosti súdu o maloletých, ktorá bola predmetom tohto konania, a zohľadňujúc okolnosti na strane sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi 1 000 eur (bod 2 výrokovej časti tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadosťučinenia v sume nižšej oproti sťažovateľom navrhovanej sume (5 000 eur) vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výrokovej časti tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

43. Ústavný súd napokon rozhodol o náhrade trov konania, pričom jej sumu určil podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z.

o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), vychádzajúc zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky).

44. Sťažovateľovi priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti) sumu 771,68 eur a daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) podľa § 18 ods. 3 vyhlášky vo výške 177,49 eur. Aj keď právna zástupkyňa sťažovateľa sama nepreukázala skutočnosť, že je platiteľkou tejto nepriamej dane, ústavný súd vlastnou činnosťou a vo verejnosti dostupnom zozname daňových subjektov registrovaných pre DPH vedenom Finančnou správou Slovenskej republiky pre účely výpočtu výšky trov konania s DPH zistil, že právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľkou DPH. Ústavný súd sťažovateľovi priznal náhradu trov konania v celkovej výške 949,17 eur s DPH.

45. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vo veci náhrady trov konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výrokovej časti tohto nálezu. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu